

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/32/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5320202221
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5320202221.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členiek senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a JUDr. Táne Rapčanovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: J. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, dieťa rodičov matky: Mgr. D. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. XXX, F., právne zastúpená: JUDr. Vladimír Duraj, advokát so sídlom G. XXXX, Q. a otca: I. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. XX, právne zastúpený: Michal Mozolík, advokát so sídlom C. XXXX, Q., o návrhu otca na zníženie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 9P/22/2020-206 z 10. decembra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í tak, že otec I. G., nar. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu maloletej J. G., nar. XX.XX.XXXX, sumou 155,- eur mesačne, vždy do 25. dňa príslušného kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky s účinnosťou od 01.07.2020.

Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Čadca č.k. 10P/49/2017-128 z 13.10.2017 vo výroku III o výživnom na maloletú.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh otca na zníženie výživného zamietol (výrok I.) a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok II.). Okresný súd mal preukázané, že v konaní o rozvod manželstva rodičov maloletej J. G. (ďalej aj iba „maloletá“), ktoré bolo vedené na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 10P/49/2017 bolo rozhodnuté o zverení maloletej do starostlivosti matky a otcovi bola uložená povinnosť platiť výživné na maloletú na čas po rozvode manželstva vo výške 180,- eur mesačne. Rozhodnutie o rozvode manželstva a o právach rodičov k maloletej na čas po rozvode nadobudlo právoplatnosť 13.10.2017. V čase tohto rozhodovania o výživnom bola maloletá žiačkou prvého ročníka základnej školy, v rámci mimoškolských činností navštevovala krúžok plávania F. a folklórny súbor Y., zhoršený zdravotný stav maloletej a s tým súvisiace náklady zistené neboli. Okresný súd mal preukázané, že aktuálne maloletá navštevuje štvrtý ročník základnej školy, v rámci mimoškolskej činnosti sa venuje výtvarnej výchove a spevu na Základnej umeleckej škole v Q. a naďalej navštevuje folklórny súbor Y.. V súvislosti so zdravotným stavom u maloletej došlo k zvýšeniu nákladov na zubný strojček, za ktorý spolu s ošetrovaním chrupu matka uhradila spolu 558,03 eur, z ktorých jej bolo refundované zdravotnou poisťovňou 186,39 eur. Okresný súd vychádzal z tvrdení matky, že liečba chrupu maloletej ďalej pokračuje, pretože otec tieto tvrdenia nerozporoval. Považoval za nesporné, že v súvislosti s touto liečbou a kontrolami maloletej vznikajú ďalšie náklady spočívajúce v úhradách za ošetrovanie ako aj za cestovné k zubárovi do U. a späť. V dôsledku potreby riešenia chrupu maloletej, podľa názoru okresného súdu, nastala u maloletej podstatná zmena pomerov, nakoľko v čase posledného rozhodovania o vyživovacej povinnosti otca potreba vynakladania takýchto

výdavkov neexistovala. Zmenu pomerov konštatoval okresný súd aj na strane otca, ktorému od času posledného rozhodovania pribudla vyživovacia povinnosť k maloletemu synovi I., ktorý sa narodil XX.XX.XXXX a dňa XX.XX.XXXX uzatvoril manželstvo. Pokiaľ otec zníženie výživného odôvodňoval poukazovaním na súčasnú pandemickú situáciu, ktorá skomplikovala jeho pracovné možnosti, okresný súd uviedol, že je na otcovi, aby zväzil ďalšie zotrvanie pri výkone podnikateľskej činnosti, v ktorej nemá možnosť dosiahnutia zárobku tak ako tvrdí a hľadal si také zamestnanie, aby ním zabezpečil obe svoje maloleté deti. Konanie otca, ktorý si neuplatňoval úhradu faktúr vystavených objednávateľom za ním vykonané práce, ale tieto dobropisoval, okresný súd vyhodnotil v zmysle § 75 Zákona o rodine ako správanie, ktorým sa bez dôležitého dôvodu vzdal zárobku. Ak si bol otec vedomý toho, že práce riadne vykoná, nič mu nebránilo, aby si nároky voči objednávateľom uplatňoval prípadne i v súdnom konaní. Jeho tvrdenia, že vykonané práce boli dohodnuté len ústne, na základe čoho nemohol pristúpiť k vymoženiu pohľadávky, podľa názoru okresného súdu neobstoja, pretože z ustanovení právneho poriadku nevyplýva nutnosť písomnej formy záväzkového vzťahu. Okresný súd poukázal na pohyby finančných prostriedkov na účte otca s tým, že okrem štátnych dotácií boli otcovi v mesiaci máj 2020 uhradené spoločnosťou Cleanex centrum, s.r.o. finančné prostriedky v sume 1.500,20 eur, v mesiaci júl 2020 uvedenou spoločnosťou bola otcovi poukázaná suma 1.308,- eur. Tieto finančné prostriedky, ak by ich nebol otec obratom vyčerpal, by tvorili zostatok na účte. Pokiaľ otec poukazoval na to, že aj matke maloletej od posledného rozhodnutia vzrástol príjem, na túto jeho obranu okresný súd neprihliadal, lebo nemal preukázané, že k tomu došlo z dôvodu lepšej pracovnej pozície matky. Na základe týchto skutkových zistení pri aplikácii ust. § 62 ods. 1, 2,4,5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine, okresný súd dospel k záveru, že aj keď došlo k zmene pomerov na strane otca od času posledného rozhodovania o jeho vyživovacej povinnosti, došlo k zmene pomerov aj na strane maloletej, v súvislosti so zdravotným stavom, ktorá zmena by odôvodňovala zvýšenie výživného. Keďže otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, považoval za opodstatnené ponechať sumu, ktorú otec platí na výživné nezmenenú a jeho návrh na zníženie výživného zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej „CMP“) tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec a žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že výživné na maloletú J. primerane zníži na sumu 125,- eur mesačne, alternatívne rozsudok okresného súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že bolo v konaní nesporné, že jeho príjmy sa podstatne znížili oproti príjmom v čase posledného rozhodovania o vyživovacej povinnosti k maloletej J.. Záver okresného súdu o potencialite príjmu v súčasnej mimoriadnej situácii s prihliadnutím na opakovaný núdzový stav a viaceré obmedzenia je nenáležitý a objektívne prekážky v dosiahnutí lepšieho príjmu nemôžu ísť na jeho ratchu. Zdôraznil, že momentálne pomery a nedostatok pracovných ponúk a pracovných príležitostí mu neumožňujú platiť doteraz určené výživné na maloletú. Za významnú označil skutočnosť, že o pokles príjmov sa nepripravil vlastným konaním, práve naopak, snaží sa zháňať si zákazky, aby zabezpečil nielen výživné pre maloletú dcéru, ale aj svoju súčasnú manželku a druhé dieťa, syna I.. Okrem toho dôvodom na zníženie vyživovacej povinnosti voči maloletej J. je aj vznik ďalšej vyživovacej povinnosti na jeho strane. Výdavky na maloletú sa podstatne nezvýšili oproti času predchádzajúceho rozhodnutia. Okresný súd nepostupoval správne, pokiaľ neprihliadal na zmenu pomerov na strane matky maloletej. Odôvodnenie, že zvýšenie jej príjmu pokrýva len infláciu je evidentne nesprávne a nenáležité. Okrem toho, okresný súd infláciu ako negatívny dopad na výšku jeho príjmu nezohľadnil. Otec v odvolaní ďalej namietal výdavky maloletej, tvrdil, že niektoré sú celkom zjavne navýšené na čo poukazoval aj v rámci konania pred okresným súdom. Základne odmietol tvrdenie matky, že sa nepodieľal na úhrade nákladov za zubný strojek, platí výživné vo výške 180,- eur mesačne, čím prispel na tento výdavok.

3. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca z 01.04.2021 navrhla rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť.

4. Iné písomné vyjadrenia účastníkov konania v odvolacom konaní podané neboli.

5. Krajský súd ako súd odvolací, preskúmal vec bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania v celom rozsahu (§ 65 a § 66 CMP) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil podľa § 388 CSP tak ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

6. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

7. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

8. Podľa § 71 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť.

9. Hmotno-právnou podmienkou zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom je v zmysle ust. § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine zmena pomerov. Musí však ísť o takú zmenu pomerov, ktorá sa zásadnejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodovania o výživnom.

10. Okresný súd v podstate náležite vymedzil rozhodujúce okolnosti, pri ustálení stavu veci však dôsledne neprihliadal na (všetky) ním zistené skutočnosti. Je nepochybné, že dôležitou zmenou majúcou význam pre novú úpravu výživného je okolnosť, že povinnému rodičovi pribudla zákonná vyživovacia povinnosť k ďalšej osobe. Tento názor dlhodobo zdieľa aj ustálená judikatúra súdov (viď napr. R14/1965). V súdnej veci mal okresný súd preukázané, že od času posledného rozhodovania o výživnom, otcovi pribudla vyživovacia povinnosť voči ďalšiemu maloletému dieťaťu, okrem toho otec uzatvoril nové manželstvo, čím mu vznikla zákonná vyživovacia povinnosť aj voči manželke. Vyživovacia povinnosť rodiča k deťom má prednosť pred jeho ostatnými výdavkami, medzi ktoré možno zaradiť aj povinnosť platiť výživné na manžela, avšak aj na túto povinnosť je nutné prihliadať podľa okolností konkrétnej veci. V súdnej veci bolo nesporné, že manželka otca maloletej je aktuálne na rodičovskej dovolenke a osobne sa celodenne stará o novonarodeného syna I.. Nemožno od nej spravodlivo požadovať, aby sa zamestnala a starostlivosť o syna v tomto útlom veku prenechala tretej osobe. Tieto skutočnosti sú podľa názoru odvolacieho súdu dôvodom na zmenu výšky vyživovacej povinnosti otca, ktorú je doteraz povinný platiť na maloletú.

11. Čo sa týka tvrdenia otca, že sa mu príjem od času posledného rozhodnutia znížil, tieto neboli v rámci konania pred okresným súdom preukázané. Súd je síce v konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti vykonať dokazovanie za účelom zistenia skutočného stavu veci aj bez toho, že by dôkazy navrhli účastníci. Otec však tvrdil, že mal prisľúbené zákazky, od ktorých objednávateľa upustili pre pandemickú situáciu. Neoznačil však žiadneho konkrétneho objednávateľa, ktorý by voči jeho osobe takto postupoval. Tieto jeho vyjadrenia vzhľadom na výšku mesačných výdavkov, ktoré vyčísliť sumou cca 770 eur mesačne vyznievajú nedôveryhodne. Ak nemal príjem, ako mohol uhradiť mesačne výdavky v takejto výške. Závery okresného súdu, že k zmene výšky príjmu otca od času posledného rozhodovania nedošlo v zásadnom rozsahu považoval odvolací súd za správne.

12. Okresný súd konštatoval zmenu pomerov oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu na strane maloletej, ktorú videl vo zvýšení výdavkov na zubný strojček a na ošetrovanie chrupu. Odvolací súd na rozdiel od okresného súdu uvedené skutočnosti nehodnotil ako zmenu pomerov na strane maloletej, ktorá by odôvodňovala zvýšenie doteraz určeného výživného. Vychádzal z toho, že výživné dieťaťa zahŕňa jednak čiastku potrebnú na výživu vo vlastnom zmysle tohto slova a ďalej čiastku na uspokojovanie jeho ďalších potrieb, ktoré ako je šatstvo, obuv, úhrada za užívanie bytu a pod. a medzi ktoré možno zaradiť aj výdavky na lekárske ošetrovanie a zdravotné pomôcky. Zaplatenie zubného strojčka predstavovala z hľadiska výdavkov maloletej jednorazovú záležitosť. Samotná matka medzi výdavky, na ktoré treba pri určení výživného prihliadnúť uviedla aj sumu, ktorú „odkladá“ na prípadné nečakané výdavky.

13. Na základe skutkového stavu, ktorý zistil okresný súd a vychádzajúc z vyššie uvedených záverov, za primeranú reakciu na zmenu pomerov na strane otca považoval odvolací súd zníženie jeho vyživovacej povinnosti na sumu 155,- eur mesačne, a to od 01.07.2020 tak, ako to otec vymedzil pôvodne v podanom žalobnom návrhu.

14. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 52 CMP v spojení s § 2 CMP a § 396 ods. 2 CSP tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na ich náhradu nepriznal.

15. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C. m. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).